

G-094001

Seat No. _____

B. Ed. (Sem. IV) Examination

March/April – 2019

BEDOC-401 : Knowledge & Curriculum - I & II

(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૮

(૧) જ્ઞાન પ્રાપ્તિના માર્ગો જણાવી કોઈ પણ એક માર્ગ સમજાવો.

(૨) નિહિત જ્ઞાન અને પ્રગટ જ્ઞાન એટલે શું ? બંને વચ્ચેના તફાવતને સ્પષ્ટ કરો.

(૩) પ્લેટોના મતે જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટેની પદ્ધતિઓ જણાવી સંવાદ પદ્ધતિ ઉદાહરણસહ સમજાવો.

(બ) નીચેના બે પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૬

(૧) શ્રી રવિન્દ્રનાથ ટાગોરના મતે જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટેનો અભ્યાસક્રમ તથા પદ્ધતિઓ વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

(૨) જ્ઞાનના બંધારણનું સ્વરૂપ સવિસ્તર સમજાવો.

૨ (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૮

(૧) સન્મુખ શિક્ષણ એટલે શું ? તેના ફાયદાઓ જણાવો.

(૨) ઔપચારિક અને અનૌપચારિક શિક્ષણ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(૩) જ્ઞાન અને ડહાપણનો પરસ્પર સંબંધ સમજાવો.

(બ) નીચેના બે પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૬

(૧) ડૉ. આંબેડકરનો પરિચય આપી, તેમણે જણાવેલ વૈયક્તિક તકો વિશેની માહિતી આપો.

(૨) અધ્યાપનનાં લક્ષણો સવિસ્તર સમજાવો.

- ૩ (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૮
- (૧) અભ્યાસક્રમ અને પાઠ્યક્રમ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
- (૨) NCF-2000માં મૂલ્યાંકન માટે કરાયેલ ભલામણો અંગે નોંધ તૈયાર કરો.
- (૩) NCF-2005 અંતર્ગત ભાષા અને પ્રાકૃતિક વિજ્ઞાન શિક્ષણ માટેની ભલામણો જણાવો.
- (બ) નીચેના બે પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૬
- (૧) અભ્યાસક્રમ એટલે શું ? તેના પરિમાણોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (૨) ભારતીય સંદર્ભમાં અભ્યાસક્રમના તાત્વિક અને સામાજિક આધારો સમજાવો.
- ૪ (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૮
- (૧) આદર્શ અભ્યાસક્રમ વિકાસના આઠ અવરોધકો જણાવો.
- (૨) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનની જરૂરિયાત જણાવો.
- (૩) 'હિલ્ડા ટાબાનું અભ્યાસક્રમ વિકાસ પ્રતિમાન' વિશે ટૂંકનોંધ તૈયાર કરો.
- (બ) નીચેના બે પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૬
- (૧) અભ્યાસક્રમ વિકાસનાં સોપાનો સવિસ્તર સમજાવો.
- (૨) ટેઈલરનું અભ્યાસક્રમ વિકાસ પ્રતિમાન આકૃતિસહ સમજાવો.
- ૫ નીચે આપેલા દશ પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) જ્ઞાનની કોઈ એક વ્યાખ્યા આપો.
- (૨) નિહિતથી નિહિત જ્ઞાનનું ઉદાહરણ આપો.
- (૩) ગાંધીજીના મતે જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટેના ચાર હેતુઓ જણાવો.
- (૪) આભાસી વર્ગખંડના ચાર ફાયદાઓ જણાવો.
- (૫) માન્યતા એટલે શું ?
- (૬) જે. કૃષ્ણમૂર્તિનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ?
- (૭) અભ્યાસક્રમની બે અગત્ય જણાવો.
- (૮) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ-2000ના સંદર્ભમાં બે ચિંતાના ક્ષેત્રો જણાવો.
- (૯) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકન એટલે શું ?
- (૧૦) અભ્યાસક્રમ વિકાસ પ્રતિમાનનો અર્થ આપો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) All questions are compulsory.
 - (2) Options are internal.
 - (3) Numbers have written to the right side shows total marks of the questions.

- 1** (a) Answer any two questions from the following questions : **8**
- (1) State the ways of acquiring knowledge and Describe any one way.
 - (2) What is tacit knowledge and explicit knowledge ? Clarify the difference between them.
 - (3) State the methods of knowledge acquisition according to Plato explain the dialogue method with example.
- (b) Answer any one question from the following questions : **6**
- (1) Write in short about the curriculum and methods of knowledge acquisition according to Shri Ravindranath Tagore.
 - (2) Describe the forms of knowledge in detail.
- 2** (a) Answer any two questions from the following questions : **8**
- (1) What is face to face education ? Explain its advantages.
 - (2) Clarify the difference between formal and informal education.
 - (3) Explain the interrelation between knowledge and wisdom.
- (b) Answer any one question from the following questions : **6**
- (1) Give information about individual opportunity according to Dr. Ambedkar with his introduction.
 - (2) Explain the characteristics of teaching in detail.

- 3 (a) Answer any two questions from the following questions : 8
- (1) Clarify the difference between curriculum and syllabus.
 - (2) Prepare a note on the recommendation for evaluation given by NCF-2000.
 - (3) State recommendations given under NCF-2005 for the education of language and natural science.
- (b) Answer any one question from the following questions : 6
- (1) What is curriculum ? Discuss about the dimensions of curriculum in detail.
 - (2) Describe the philosophical and sociological foundations of curriculum in Indian context.
- 4 (a) Answer any two questions from the following questions : 8
- (1) Explain any eight obstacles of development of ideal curriculum.
 - (2) State the need of curriculum evaluation.
 - (3) Prepare a short note on - 'Hilda Taba - curriculum development model'.
- (b) Answer any one question from the following questions : 6
- (1) Describe the steps of curriculum development in detail.
 - (2) Explain Taylor's curriculum development model with figure.
- 5 Answer any seven out of ten from the following questions : 14
- (1) Give any one definition of knowledge.
 - (2) Give example of tacit to tacit knowledge.
 - (3) State any four objectives for knowledge acquisition according to Gandhiji.
 - (4) State any four advantages of virtual class-room.
 - (5) What is belief ?
 - (6) Where and when J. Krishnamurti was born ?
 - (7) Mention any two importance of curriculum.
 - (8) State any two anxiety field with reference to national curriculum - 2000.
 - (9) What is curriculum evaluation ?
 - (10) Give the meaning of 'Curriculum development model'.